

VOORTGANGSRAPPORTAGE Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (PUB) 2016-2020

Versie: november 2021

Periode: september 2018-november 2021

Inleiding

Het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (PUB) 2016-2020 is op 1 maart 2016 door Gedeputeerde Staten van Utrecht vastgesteld. Het biedt een overzicht van onze activiteiten ten aanzien van bodem en ondergrond voor de periode 2016 tot en met 2020. In deze periode wordt aan de uitwerking van het landelijke 'Convenant bodem en ondergrond 2016-2020' gewerkt. Het PUB is in principe het laatste programma met betrekking tot bodemsanering en daarom is er een extra ambitie op het gebied van bodemsanering in geformuleerd.

Op 15 september 2020 heeft GS gezien de toen beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet besloten om het PUB met een jaar te verlengen tot 1 januari 2022. Aangezien de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw is uitgesteld, zal opnieuw worden verzocht het PUB met een jaar te verlengen. Op verzoek van de gedeputeerde is deze voortgangsrapportage opgesteld om inzicht te geven in de voortgang van het programma. Deze wordt na vaststelling door GS als bijlage bij de statenbrief 'Verlenging Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant in 2022' ter informatie naar Provincie Staten verzonden.

PUB algemeen

Het landelijke Bodemconvenant bevat doelstellingen voor het saneren, beheren en gebruiken van de bodem en de ondergrond. Met de uitvoering van het PUB willen we eind 2022 de volgende doelen hebben bereikt:

- we zorgen er voor dat de risico's van de resterende spoedlocaties bodemverontreiniging zijn beheerst of weggenomen;
- we zetten ons er voor in dat gebiedsgericht beheer wordt gerealiseerd in die gebieden waar de grondwaterkwaliteit als gevolg van de aanwezigheid van grondwaterverontreinigingen knellend is voor de regionale functie of ambitie (drinkwaterwinningen, stedelijk gebied).

Verder besteden we in het PUB onder meer aandacht aan de volgende onderwerpen uit het convenant: de aanpak van diffuse verontreinigingen; nazorg; het beheer van voormalige stortplaatsen en informatiebeheer. De doelstellingen uit het convenant zijn tevens opgenomen in het concept Bodem en Waterprogramma, waarin het geleidelijk verbeteren van de algehele grond- en grondwaterkwaliteit als hoofddoelstelling is opgenomen. Het PUB sluit op deze doelstelling aan.

Projectenstoplicht Voortgang

LEGENDA						
Status	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's
☺ Op orde	Goed gekeurd	Loopt volgens projectplan	Loopt volgens projectplan	Volgens begroting Of met minder middelen gerealiseerd	Loopt volgens plan	Onder controle
☹ Op te vangen	Gereed, nog niet goed gekeurd	Doel haalbaar met meer geld/tijd	Tussenmijlpalen vertraagd, eindmijlpaal op tijd	Tekort op te vangen met aanvullende maatregelen	Beperkte kwaliteit/ kwantiteit op te vangen met aanvullende maatregelen	Op te vangen met beheersmaatregelen
⊗ Escaleren (op managementniveau)	Nog niet aanwezig	Doel behoeft bijstelling	Einde project vertraagd	> 10% afwijking (meerkosten) van begroting.	Kwaliteit/kwantiteit niet op orde	Doel in gevaar, ondanks beheersmaatregelen

		Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
I	AANPAK SPOEDLOCATIES							
	Inventarisaties							
	Monitoring spoedlocaties	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Uit de monitoring van de spoedlocaties blijkt dat per 01-09-21 nog 37 locaties op de spoedlijst staan. Dit betreft voor een groot deel langlopende grondwatersaneringen die grotendeels door derden worden uitgevoerd. Er zijn in 2021 7 locaties afgerond en 2 nieuwe spoedlocaties op de lijst gekomen. Samen met de RUD Utrecht blijven we de voortgang van de spoedlocaties monitoren.
	KRW spoedlocaties (signaleringslijst)	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Inventarisatie van de KRW spoedlocaties is afgerond. Er zijn geen nieuwe spoedlocaties o.b.v. van de KRW inventarisatie geïdentificeerd.
	SOK Vitens	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Vitens en de provincie Utrecht werken nauw samen om mogelijke bedreigingen voor de winningen van Vitens in het beeld krijgen. Er is veel gedaan en op dit moment resteert nog een kleine opgave. Deze bestaat uit monitoring en het uitvoeren van onderzoek naar een mogelijke bedreiging van de winning.
	Voormalige schietbanen	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Voormalige schietbanen zijn in kaart gebracht, 12 locaties zijn historisch onderzocht in 2018 waarna 5 verkennend (en 1 geval is door de eigenaar geen toestemming voor het bodemonderzoek verleend) en 1 nader onderzocht in 2020 en 2021. Voor deze locatie (Rhenen) is tevens een Ecologische Kosten Baten Analyse uitgevoerd. Hiervoor wordt in 2021 een beschikking genomen door de RUD Utrecht (ernstig, geen spoed). Op deze voormalige schietbanen hoeven dus verder geen maatregelen worden uitgevoerd.
	Uitvoeringslocaties							
	Mastwijkerdijk nabij 96 Montfoort	😊	😊	😊	😞	😊	😞	De monitoring verloopt volgens plan. De winning van Linschoten wordt naar verwachting niet bedreigd. Dit gaan we verder monitoren. Vitens is aangesloten bij dit project. Mocht dit toch leiden tot saneringsmaatregelen dan zullen wij een beroep gaan doen op de Specifieke Uitkering Bodem van het Rijk 2022.
	Kat Emaïlle De Beaufortlaan 24 Soest vm bezinkveld	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Deze 3 locaties zijn samengevoegd tot 1 locatie. Uit onderzoek en monitoring is gebleken dat de winning van Soestduinen niet door deze locatie bedreigd wordt. De bodemsanering en monitoring zijn afgerond. Afronding is tot stand gekomen met Vitens.
	vm Kodak en Chemco-terrein							
	Monnickenbosch Soestduinen	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Locatie is na aanvullend onderzoek (waaronder een Ecologische Kosten Baten Analyse) afgerond. Het beheer ligt bij de gemeente.
	Holle Bilt 6 De Bilt	😊	😊	😊	😊	😊	😊	De bedreiging van deze winning wordt door Vitens met een interceptiemaatregel weggenomen. Hiervoor heeft Vitens van de provincie Utrecht een subsidie ontvangen. Vitens en provincie werken hier nauw samen.
	DRAVO Bunnik	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Dit project is afgerond.
	Woudenbergseweg 68 Maarsbergen	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Naar verwachting moet er nog 1 monitoringsronde uitgevoerd worden. Als de resultaten naar verwachting zijn dan kan dit project afgerond worden.
	Zandpad achterterrein Maarssen	😊	😊	😊	😊	😊	😊	In Situ sanering bronlocatie is afgerond. In afwachting van Besluit RUD (nov./dec. 2021) wordt dit een monitoringlocatie. Alleen in pluim t.p.v. intrede waterwingebied heeft monitoring te worden voortgezet om ontoelbare, maar niet te verwachten, stijging van concentraties te bewaken.

		Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
	Oeverweg 4-6 Montfoort	😊	😊	😊	😊	😊	😊	In 2021 wordt een monitoring annex actualiserend onderzoek uitgevoerd van de Oeverweg en Aardvletterweg tezamen. Vervolgens wordt een beschikking genomen ernstig, spoedeisend o.b.v. verspreidingsrisico's richting grondwaterwinning. Binnen de begroting is sanering hiervan voorzien.
	Oude Postweg 8A Austerlitz	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Deze bodemsanering is in 2005 gestart en betreft een eeuwigdurende beheersmaatregel. Op dit moment wordt ingezet om de bodemsanering af te ronden. Als de bodemsanering naar verwachting wordt uitgevoerd dan is de eeuwigdurende (lees blijvende financiële investering) beheersing niet meer nodig.
	Stortplaats Ketelweg Veenendaal	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Realisatie sanering voormalige stortplaats loopt in winter '21/'22. Uitvoering i.c.m. natuurontwikkeling in Natura 2000-gebied. Kostenrisico's vallen niet t.l.v. van Wbb-middelen.
	Voormalige vliegbasis Soesterberg	😊	😊	😊	😞	😊	😞	Onderzoek en sanering diverse PFAS-verontreinigingen a.g.v. gebruik PFAS-houdend blusschuim. Onzekere uitkomst onderhandelingen met veroorzaker.
II	GEBIEDSGERICHT GRONDWATERBEHEER							
	GGB gemeenten	😊	😊	😊	😊	😊	😊	De gemeente Woerden wil Gebiedsgericht Grondwaterbeheer (GGB) gaan implementeren. Naar verwachting start dit beheer begin 2022. De gemeente Woerden werkt hierin nauw samen met provincie Utrecht en Oasen. De provincie Utrecht heeft bij de totstandkoming een faciliterende en stimulerende rol. Het beheer heeft onder andere ten doel ruimtelijke ontwikkelingen te stimuleren, te werken naar een betere grondkwaliteit en bescherming van de drinkwaterwinning van Oasen. De provincie onderzoekt in het kader van dit project een aantal locaties die mogelijk de drinkwaterwinning bedreigen. Dit kan mogelijk leiden tot een investering door de provincie om deze bedreigingen weg te nemen.
III	DIFFUZE VERONTREINIGING							
	inventariserend onderzoek	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Lood: In samenwerking met diverse gemeenten zijn 65 kinderspeelplekken onderzocht op het voorkomen van lood. Op de meeste speelplekken is de bodemkwaliteit in orde. Op een paar plekken zijn licht verhoogde loodgehalten aangetroffen, maar deze vallen binnen de aanvaardbare norm. Beheerders kunnen met eenvoudige middelen de bodemkwaliteit op deze speelplekken verbeteren. Met de gemeente De Ronde Venen (DRV) zijn wij een intensief onderzoeksstraject gestart voor de aanpak van diffuus lood. Onderzoeken ter plaatse van speeltuinen en moestuinen binnen DRV zijn afgerond. Er zijn 123 onderzoeken in particuliere tuinen. Op basis daarvan is mbv extrapolatie een inschatting gemaakt van de werkelijke omvang van de problematiek. M.b.v. toegekende rijkssubsidie (van 2,8 mln) gaan we de komende drie jaar circa 600 onderzoeken uitvoeren en maatregelen uitvoeren ter plaatse van 150 tuinen.
	beleidsvorming	😊	😊	😊	😊	😊	😊	De provincie heeft in september 2019 beleid opgesteld ten aanzien van de beoordeling en aanpak van diffuus lood. Dit opgestelde tijdelijk handelingskader wordt inmiddels ingezet bij het ontwerpen van maatregelen om de loodrisico's te verminderen. Op dit moment wordt een gebiedsgericht handelingskader opgesteld voor de omgang met diffuus verontreinigde gebieden met bestrijdingsmiddelen (boomgaarden)
	communicatie	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Vanuit het project diffuus lood is er veel aandacht geweest om samen met gemeenten eigenaren van tuinen te informeren over de mogelijke aanwezigheid van lood en hoe blootstelling aan lood kan worden verminderd.

		Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
	opstellen subsidie	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Lood: De subsidieverordening is aangepast en inmiddels zijn er al twee onderzoekssubsidies verleend (aan de gemeenten de Ronde Venen en Wijk bij Duurstede)). Een tweede subsidieverstrekking richting DRV is bijna afgerond.
IV	VOORMALIGE STORTPLAATSEN							
	vangnet	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Er zijn geen vangnet saneringen t.p.v. voormalige stortplaatsen in uitvoering.
	afronding NAVOS	😊	😊	😊	😊	😊	😊	In het verleden is bij de voormalige stortplaatsen gekeken naar de grondwaterkwaliteit en de kwaliteit van de deklaag. Het stortlichaam is niet onderzocht omdat in lijn met de landelijke richtlijnen wordt uitgegaan van het blackbox principe. Dit principe gaat er van uit dat de heterogeniteit binnen een stortplaats zo groot is dat onderzoek hiernaar geen betrouwbaar beeld van de bodemkwaliteit oplevert. Wel kun je monitoren wat zich uit de stortplaats verspreidt. Naar aanleiding van deze onderzoeken zijn 22 stortplaatsen nader onderzocht op de risico's en bij beschikking vastgelegd. Hier bleek bij één stortplaats sprake te zijn van ecologische risico's en deze wordt aangepakt (De Hel, Veenendaal). Inmiddels is de monitoring van het grondwater van een aantal stortplaatsen beëindigd.
	communicatie NAVOS	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Wij hebben met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswetgemeenten geïnformeerd over de aanpak van voormalige stortplaatsen. Hierin is aangegeven waarom de provincie in het verleden bepaalde keuzes heeft gemaakt en hoe onder de Omgevingswet om te gaan met de voormalige stortplaatsen.
	beheer en overdracht	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Met ingang van de Omgevingswet vallen de beschikte locaties onder het overgangsrecht Wbb. De niet-beschikte voormalige stortplaatsen vallen onder het regime van de Omgevingswet. De gemeenten zijn dan het bevoegde gezag.
V	SUBSIDIE BODEMSANERING							
	gemeenten	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Zie onder diffuus lood.
	particulieren/derden	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Er komt zo nu en dan een aanvraag van een particulier binnen, ze komen echter vaak niet in aanmerking o.b.v. de weigeringsgronden uit de uitvoeringsverordening. Afgelopen programmaperiode is er een begrotingssubsidie verleend aan het Utrechts Landschap voor het project Bornia (verontreiniging van een vml kleiduivenschietbaan)
	bedrijvenregeling	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Nieuweweg Veenendaal (Dishman): aanvraag tot bevoorschotting in behandeling. Geerkade Wilnis: traject vlottrekken sanering met behoud van subsidie loopt momenteel. Ampereweg (Woerden); aanvraag tot vaststelling subsidie is ontvangen.
	diffuse spoed	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Zie onder diffuus lood.

		Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
	OMGEVINGSWET							
	overdracht aan gemeenten	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Aan de hand van een uitvoeringsprogramma transitie bodem en grondwaterkwaliteit onder de Omgevingswet wordt er gewerkt aan een zorgvuldige overdracht. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit de drie pijlers: beleid, bodeminformatie en taken en rollen. Een begeleidingsgroep bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten, waterschappen, beide omgevingsdiensten, drinkwaterbedrijf. De provincie begeleidt het uitvoeringprogramma. Aan de hand van werkgroepen en pilots werken we gezamenlijk knelpunten en vraagstukken uit. Gesprekken met gemeenten vinden plaats. Intensieve samenwerking staat centraal binnen het proces. Momenteel werken we toe naar samenwerkingsafspraken. Onduidelijkheid over de rijksfinanciering van de nieuwe gemeentelijke bodemtaken is een knelpunt. Er is aandacht voor de vraag of de provincie in het verleden alle potentiële spoedlocaties juist heeft beoordeeld.
VII	INFORMATIEBEHEER							
	regierol	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Wij hebben duidelijk de regie op het informatiebeheer. Focus op het snel en efficiënt beschikbaar maken en verstrekken van de beschikbare, kwalitatief goede bodeminformatie aan initiatiefnemers. Tevens inzet van beschikbare bodeminformatie t.b.v. faciliteren discussies rondom maatschappelijke opgaven. Op termijn richting publiceren van rapporten/besluiten via de kaart, bij voorkeur i.s.m. de bodempartners. Stip op de horizon: één systeem c.q. werkwijze waarin alle bodemkwaliteit data van zowel provincie, gemeenten, omgevingsdiensten en mogelijk ook waterschappen centraal ontsloten kan worden
	actualisering databeheer	😊	😊	😊	😊	😊	😊	
VIII	NAZORG							
	afbouw en overdracht	😊	😞	😞	😊	😊	😊	Het doel om alle nazorglocaties in deze periode af te ronden is nog niet behaald. Het betreft echter slechts enkele locaties waar de risico's op dit moment beheerst zijn. Afbouw zal verder plaatsvinden in de volgende programmaperiode 2022-2026
	Dagra Bunschoten	😊	😊	😞	😊	😊	😊	Praktisch gezien is sprake van een beheerste situatie. De pluim wordt afgevangen en beheerst door de aangrenzende waterpartij. Bevoegd gezag (RUD Utrecht) is gevraagd in te stemmen de nazorg te beëindigen. Wij zijn nog met waterschap hier over in gesprek. Openstaande actie dan nog: opheffen ondergrondse waterzuivering na externe communicatie met omgeving.
	Achter Herenweg 247 De Ronde Venen	😊	😊	😊	😞	😊	😞	Locatie is gesaneerd in jaren '80-'90. Om vergaande inzijging te voorkomen is een (eeuwigdurende) actieve beheersmaatregel ingesteld. Na geotechnisch onderzoek blijkt dat de beheersmaatregel waarschijnlijk kan worden stopgezet in samenspraak met bewoners, monitoring en plaatselijke ophoging. Deze aanpak wordt momenteel afgestemd met de RUD en vervolgens uitgevoerd ism de bewoners. Omdat we nog niet weten hoe men op dit voorstel zal reageren en wat de kosten zullen bedragen zijn enkele smileys oranje. Ook zal dit proces tijd in beslag nemen en bestaat er altijd een risico dat er verzakkingen blijven optreden na stopzetting maatregel.

		Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
	Noordwal Leerdam	😊	😞	😊	😊	😊	😊	Nazorglocatie die is overgekomen vanuit ODZHZ na de gemeentelijke herindeling. Intentie was om de nazorg af te bouwen. Na monitoring 2020 wordt nog aanvullend onderzoek gedaan om inzicht te krijgen in huidige bodem en grondwaterkwaliteit, vervolgens wil de RUD Utrecht een beschikking gaan nemen. Afronding monitoring is nog niet aan de orde.
IX	NIEUWE BEDREIGINGEN							
	regierol	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Voor verontreinigingen met PFAS is een beleidskader vastgesteld. Op basis daarvan is voor de vliegbasis Soesterberg een beschikking ernst en spoed vastgesteld.
	onderzoek en sanering	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Binnenkort zal gestart worden met de uitvoering van het onderzoek naar aandachtslocaties voor PFAS. De SPUK aanvraag hiervoor is toegekend.
	Westdijk Bunschoten-Spakenburg	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Sanering nagenoeg afgerond, binnen de (verlengde) termijn van de LOD.
	Ossenwaard 2 Wijk bij Duurstede	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Bij Ossenwaard 2 is sprake van een omvangrijke bodemverontreiniging met chloorethenen van recente oorsprong. Veroorzaker is onbekend. De provincie Utrecht heeft besloten om op korte termijn (vroeg voorjaar 2022) de sanering te laten starten. De Stichting Bodembeheer Nederland heeft vrijwel alle lusten en lasten (verantwoordelijkheden, beschikking, uitvoering, geld, risico's) van de provincie overgenomen en elimineert onaanvaardbare risico's voor mens en milieu tot acceptabel niveau. Totale saneringsduur is geraamd op circa 2 jaar.
	Drugslab Spoorlaan 25 Overberg	😊	😊	😊	😞	😊	😞	Zorgplichtgeval vallend onder de Wm en daarom is de gemeente hier de trekker. Er is subsidie toegezegd aan de gemeente om de bodemsanering uit te voeren. De SPUK-aanvraag voor extra budget is vooralsnog niet toegekend. We maken bezwaar tegen de beschikking. We blijven met de gemeente in overleg over het vervolg.
X	ONDERGROND							
	BOOG	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Is aan meegedaan.
XI	WATERBODEMS							
	regierol	😊	😊	😊	😊	😊	😊	
	Nedereindse Plas	😊	😊	😊	😊	😊	😊	De sanering van de Westplas is afgerond. Voor de Oostplas komt er een gewijzigd saneringsplan. Het afdekken van de waterbodem is milieuhygiënisch gezien niet effectief. De gemeente gaat verder met het monitoren van de waterkwaliteit en zo nodig met een fallback maatregel de sanering uitvoeren. De gewijzigde saneringsaanpak doorloopt momenteel het vergunningetraject (bevoegd gezag is de gemeente Utrecht). Met de sanering hebben wij niets meer van doen. Provinciale Staten hebben in oktober 2021 ingestemd met het besteden van de resterende provinciale bijdrage van € 1,6 mln voor het optimaliseren van de recreatieve voorzieningen in het gebied. Dit bedrag blijft binnen de reserve bodemsanering totdat een plan van aanpak van het Recreatieschap in uitvoering kan.
	Slot Zuylen	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Onderhoudsbaggerwerkzaamheden ter plaatse van watergangen rondom Slot Zuylen zijn in opdracht van provincie Utrecht op 18 februari 2021 gestart en op 16 maart 2021 afgerond.
XII	MONITORING PROGRAMMA							
	monitoren financiën	😊	😊	😊	😊	😊	😊	